

Nirnbreg sada!

Kaže se da će, „posle svega“, sve naše vođe i vođice morati, ipak, da sednu za pregovarački sto i dogovore se kako ćemo dalje živeti. Pa se, dalje, kaže kako je bolje da to učine pre, a ne posle građanskog rata. Za sada, međutim, najviše na šta te naše vođe i vođice pristaju, jeste simuliranje pregovora, praćeno promptnim obezvređivanjem svih eventualnih dogovora, njihovim negiranjem ili dijametralno različitim tumačenjima. A sve to, jasno, u cilju učvršćivanja sopstvenih pozicija za ono što će nastupiti „posle svega“.

Kada je već tako, ne bi li bilo bolje da te naše vođe i vođice — umesto što ih teramo za pregovarački sto — posadimo na optuženičku klupu. Te da im, uz pomoć svetskih eksperata za međunarodno ratno pravo, priredimo jedan mali, skromni Nirnberški proces. Ne „posle svega“, već umesto svega što bi nam se uskoro moglo dogoditi. A zbog onoga što se već dogodilo i što nam se upravo događa, a što bi se sasvim lepo moglo podvesti pod udar osnovnih načela presude iz Nirnberga i drugih, u svetu i u nas važećih međunarodnih pravnih akata.

Bez namere da bilo šta prejudiciramo ili bilo kome presudujemo, navešćemo ovdje samo neka od tih opšteprihvaćenih načela, prepuštajući čitaocima da na osnovu njih i uvida u našu stvarnost — sami procene da li je uopšte, i koliko, osnovana ova inicijativa za mini-Yu-Nirnbreg.

Prvo je, svakako, ono načelo kojim se rat stavlja izvan zakona. Sadržano je u

Nirnberškoj presudi, a zatim je i jednoglasno potvrđeno u rezoluciji Generalne skupštine UN, usvojenoj 11. decembra 1946. „Planiranje, pripremanje, započinjanje ili vođenje rata...“ proglašeno je ZLOČINOM PROTIV MIRA. „Odricanje od rata kao instrumenta nacionalne politike“ — zapisano je u Nirnberškoj presudi — „znači da je rat ilegalan po međunarodnom pravu, te da oni koji ga planiraju i vođe — sa svim njegovim neizbežnim i užasnim posledicama — čine time zločin protiv mira...“

Čitaocima prepuštamo da na osnovu sopstvenog uvida u stvarnost, zaključite da li je ratno stanje u kojem smo „palo s Marsa“ ili „spontano izniklo na za to plodnom terenu“, ili je, ipak, neko sve to planirao, pripremao, pa i započeo? Pretpostavimo da će njihov zaključak biti da su rat, ipak, planirali, pripremali i započeli — „oni drugi“. Utoliko pre bi objektivnu ocenu trebalo prepustiti nepristranim stranim ekspertima za međunarodno ratno pravo, dakle tribunalu koji bi bio sličan Nirnberškom.

Drugo nirnberško načelo sankcioniše ZLOČINE PROTIV ČOVEČANOSTI, u koje ulaze „ubijanja, istrebljenja, deportovanja, tortura i druga masovna zverstva, te progona na nacionalnoj, verskoj, rasnoj i političkoj osno-

vi...“ Odgovorni su, jasno, ne samo neposredni izvršioци tih zverstava, već i oni koji ih pripremaju, planiraju, koji ih javno zagovaraju i na njih pozivaju.

Čitaocima, ponovo, prepuštamo da sami zaključite da li su takve planove i pozive samo „sanjali“, ili su ih zaista čuli iz državnih vrhova, sa skupštinskih govornica, čitali ih na stupcima režimske i opozicione štampe... Te da, takođe, sami odlučite koliko je ubijenih, unakaženih ili mučenih potrebno da bi se moglo govoriti o „masovnim zverstvima“.

Ovo nirnberško načelo je, dalje, dopunjeno Konvencijom o genocidu i Paktom o građanskim i političkim pravima, u čijem članu 4. se države **obavezuju** da sprečavaju i kažnjavaju izazivanje nacionalne, rasne i verske mržnje. Ta obaveza je kod nas uneta u novelirani 134. član Krivičnog zakonika, ali se nema utisak da bilo koja od naših 7 država (šest republičkih i savezna) ispunjava tu svoju međunarodnu obavezu. Ili je, opet, skroz pogrešan naš utisak da su pod visokim pokroviteljstvom nacionalnih vođa i vođica, naša glavna sredstva informisanja pretvorena u instrumente za masovnu proizvodnju nacionalne, rasne i verske mržnje, šovinizma i nacionalcentrizma, za širenje i učvršćavanje osećaja nacionalne ugroženosti i političku instrumentalizaciju... Kao i da se, u istom cilju,

obilno koriste mitingaške govornice i skupštinske tribine, čime se opasno snižava prag, odnosno uklanjaju moralne prepreke, za masovne (ratne) zločine. Čitaoci će, opet, sami prosuditi da li se sve to autoru ovih redova samo priviđa, ili neko zaista sistematskim širenjem nacionalne, rasne i verske mržnje, priprema svoje sledbenike za rat i masovne zločine.

Ako, dakle, na osnovu izloženih načela i sopstvenog uvida u stvarnost, čitaoci zaključite da postoji OSNOVANA SUMNJA da neko ovde planira i priprema rat, zagovara masovna zverstva i izaziva nacionalnu, versku i rasnu mržnju... nema razloga da se mini-Yu-Nirnbreg ostavlja za „posle“. Bilo bi mnogo ekonomičnije da se to izvede pre, odnosno umesto. Uštedeli bi se mnogi ljudski životi i silna materijalna dobra. A i eventualne presude bi, svakako, bile neuporedivo blaže danas nego kada bi im se — ne daj Bože — sudilo posle šest meseci ili šest godina sveopšteg građanskog rata. Sada bi se, još uvek, neki mogli vaditi na smanjenu uračunljivost i odgovornost, dok bi to — posle desetina ili stotina hiljada mrtvih — bilo znatno teže.

Ukratko, mini-Yu-Nirnbreg sada — a ne posle rata — odgovarao bi svima, uključujući i one koji taj rat planiraju. Sem, naravno, ukoliko im — kako je Encesberger nedavno pisao — pokretački motiv nije „želja za smrću“, a uništenje sopstvenog naroda — „poslednji akt misije na koju se osećaju pozvanim“.